

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sl@regeringskansliet.se
mimmi.lovbom@regeringskansliet.se

Remissvar – Promemoria Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel, S2024/02135

Nätverket mot cancer (NMC) är en samarbetsorganisation för 12 nationella och fyra regionala cancerprofilerade patientorganisationer som tillsammans representerar cirka 25 000 medlemmar. Vår vision är Nollvision cancer – ett samhälle fritt från cancer. Vi arbetar för att lyfta viktiga gemensamma frågor som gäller cancervården i Sverige. Våra huvudfrågor är cancerprevention, en rättvis cancervård och stärkta patienträttigheter. Våra medlemmar har komplexa vård- och omsorgsbehov.

Nätverket mot cancer tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rubricerade promemoria. Hälso- och sjukvården i Sverige ska enligt HSL ges likvärdigt efter behov. Högkostnadsskyddet är en central komponent i denna lagstadgade prioriteringsprincip. Genom att skydda patienter från höga vårdkostnader blir inte plånboken avgörande för patientens möjligheter att få tillgång till ofta livsnödvändiga läkemedel eller förbrukningsartiklar. För många cancerpatienter är högkostnadsskyddet helt avgörande för att man ska kunna leva med sin sjukdom med rimlig livskvalitet.

Förslaget i den nu remitterade promemorian innebär att regeringen höjer taket för högkostnadsskyddet från dagens 2 900 kr till 3 800 kronor. Beloppen inom högkostnadstrappan höjs också i varje steg. Dessutom ändras det första trappsteget så att patienten betalar 75 procent, i stället för som nu 50 procent, av kostnaden i det intervallet. Regeringen motiverar höjningen med att statens andel av kostnaden för högkostnadsskyddet ökat mycket mer än patienternas egenavgifter. Finansieringen ska säkras genom att patienterna betalar mer för sina mediciner och förbrukningsartiklar. Detta är också enligt uppgift bara början av ett systemskifte där allt större kostnader ska bäras av patienterna – och fler förändringar är att vänta.

Höjningen sker i en redan ekonomiskt svår situation där många hushåll drabbats av arbetslöshet, höga räntor och en urholkad köpkraft på grund av de senaste årens inflation. Nätverket ser en stor risk att cancerpatienter och andra patientgrupper med redan ansträngd ekonomi i lägre utsträckning kommer att hämta ut sina ofta livsnödvändiga läkemedel och följa sin ordinerade behandling. På sikt kan detta leda till en ökad sjuklighet som, utöver det personliga lidandet, får konsekvenser i form av ökad belastning på sjukvården och fler som blir sjukskrivna. Därmed blir höjningen svår att försvara även ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Nedan ges synpunkter på förslagen.

4. Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel

Nätverket mot cancer avstyrker förslaget till uppdaterat högkostnadsskydd. Skälet är de uppenbara negativa konsekvenser höjningen av egenavgiften kommer att få för patienter med små ekonomiska marginaler och på sikt de ökade kostnaderna för samhället.

5. Ikraftträdande – och övergångsbestämmelser

Nätverket mot cancer avstyrker förslag till ikraftträdande- och övergångsbestämmelser då vi anser att förslaget till uppdaterat högkostnadsskydd inte bör genomföras.

6.1 Konsekvenser för patienten

Nätverket mot cancer vill ytterligare understryka att förslaget kommer att få stora och negativa konsekvenser i linje med det vi redovisat ovan. Vi bidrar dock gärna i en konstruktiv diskussion om andra lösningar för att hantera de stigande läkemedelskostnaderna på ett hållbart sätt för både enskilda patienter och samhället.